

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Рівненської області щодо їх ділових очікувань*

I квартал 2024 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Рівненської області в I кварталі 2024 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Рівненської області у I кварталі 2024 року свідчать, що на тлі логістичних труднощів з перетином кордону респонденти очікують скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні в наступні 12 місяців, водночас позитивно оцінюють майбутній фінансово-економічний стан своїх підприємств. Очікування щодо зростання цін та девальвації гривні залишаються високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **скорочення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 8.3% (у попередньому кварталі – 50.0%) (графік 1). У цілому по Україні очікувалося зростання обсягів виробництва – 8.5%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** 50.0% респондентів очікують, що інфляція не перевищить 10.0% (як у попередньому опитуванні), у цілому по Україні – 48.4%. **Головними чинниками інфляції** респонденти продовжують називати воєнні дії, витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 83.3% респондентів (у попередньому кварталі – 83.3%), у цілому по Україні – 81.1%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 16.7% (як у IV кварталі 2023 року) (таблиця). У цілому по Україні – 3.7% (таблиця);
- **уповільнення зростання обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 8.3% (у попередньому кварталі – 33.3%). Водночас респонденти очікують значне зменшення обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – «мінус» 20.0% (у IV кварталі 2023 року – 50.0%) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 10.6% та 6.8% відповідно;
- **зменшення обсягу інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт:** баланс відповідей – «мінус» 8.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 9.1%). Водночас респонденти області очікують **прискорення зростання обсягів інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар:** баланс відповідей – 25.0% (у IV кварталі 2023 року – 8.3%) (таблиця). У цілому по Україні – «мінус» 1.5% та 8.3% відповідно;
- **збільшення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – 8.3% (як у попередньому кварталі) (графік 4). У цілому по Україні очікується зменшення кількості працівників – «мінус» 6.3%;
- **уповільнення зростання цін на товари / послуги, що купують і продають підприємства:** баланси відповідей – 75.0% і 33.3% відповідно (у попередньому кварталі – 91.7% і 58.3% відповідно) (графік 6). На подорожчання товарів / послуг власного виробництва найбільше впливатимуть вартість трудових ресурсів, ціни на енергоносії, сировину та матеріали (графік 7);
- **зростання витрат на одиницю продукції дещо нижчими темпами:** баланс відповідей – 50.0% (у IV кварталі 2023 року – 58.3%). Респонденти також очікують **зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника:** баланс відповідей – 66.7% (у попередньому кварталі – 58.3%) (графіки 4, 6).

Воєнні дії та їх наслідки, занадто високі ціни на енергоносії, сировину та матеріали, а також брак кваліфікованих працівників респонденти називають **головними чинниками, що стримують спроможність підприємств нарощувати виробництво** (графік 5).

Підприємства області посилили свої очікування щодо потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу запозиченням у національній валюті. Занадто високі ставки за кредитами, невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання (вплив чинника значно посилюється порівняно з попереднім кварталом), наявність інших джерел фінансування та надмірні вимоги до застави відзначаються респондентами як головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 9).

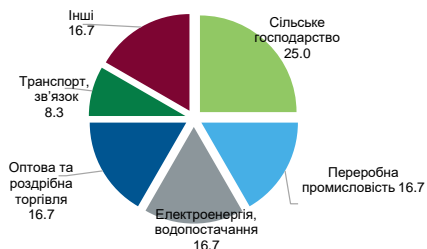
Усі респонденти області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.3%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

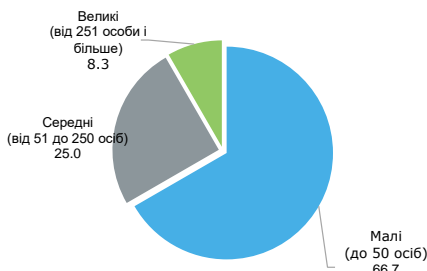
- **поточний фінансово-економічний стан погіршився** та оцінюється як **поганий:** баланс відповідей – «мінус» 8.3% (у попередньому кварталі – 16.7%). У цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 1.4%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва зменшився й є нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 25.0% (у попередньому кварталі – 25.0%);
- **підприємствам області потрібно залучити додаткові виробничі потужності, щоб задовольнити неочікуване зростання попиту:** баланс відповідей – «мінус» 33.3% (у IV кварталі 2023 року – «мінус» 8.3%).

Паспорт вибірки^{1,2}

Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

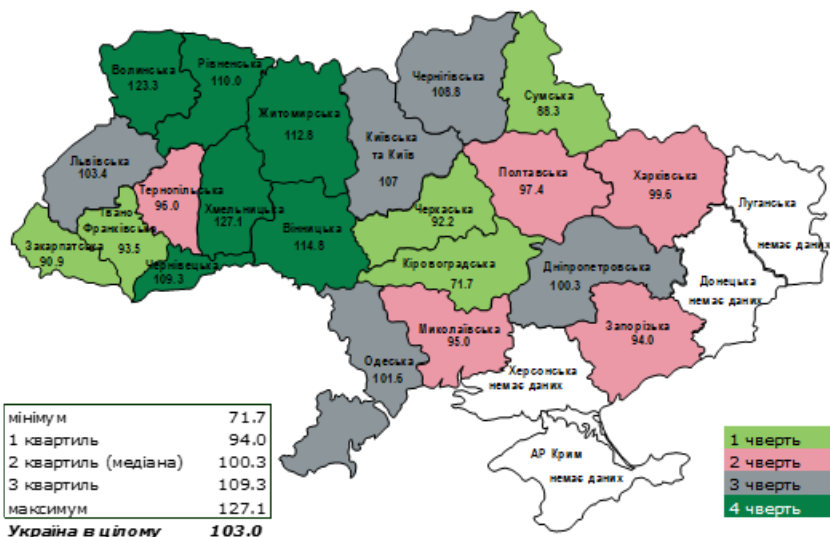

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 31 січня – 22 лютого 2024 року;
- опитано всього 12 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

³квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
^{**}медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Рівненської області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2023 р.	II кв. 2023 р.	III кв. 2023 р.	IV кв. 2023 р.	I кв. 2024 р.
фінансово-економічного стану	-16.7	23.1	16.7	16.7	16.7
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	16.7	23.1	38.5	33.3	8.3
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-16.7	15.4	15.4	-9.1	-8.3
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	16.7	61.5	38.5	8.3	25.0
кількості працівників	0.0	7.7	7.7	8.3	8.3

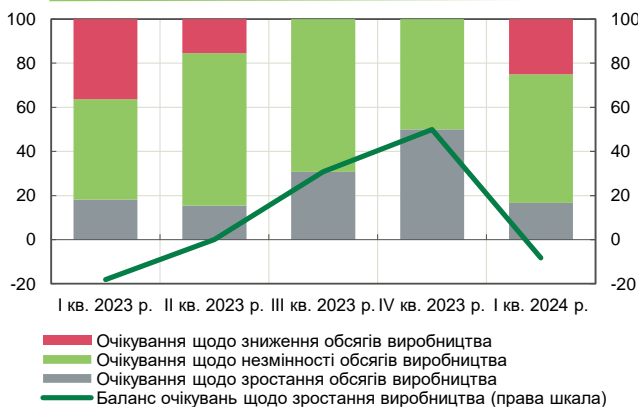
¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

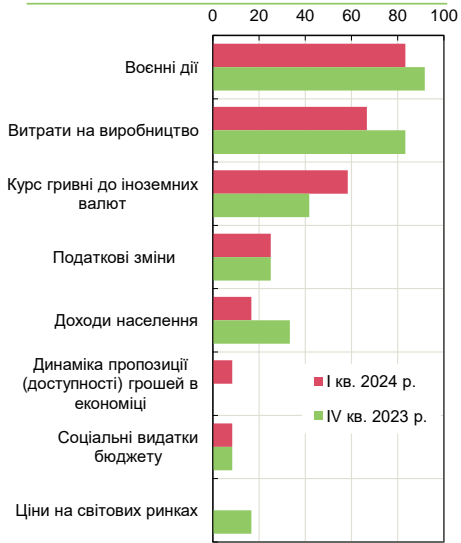
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

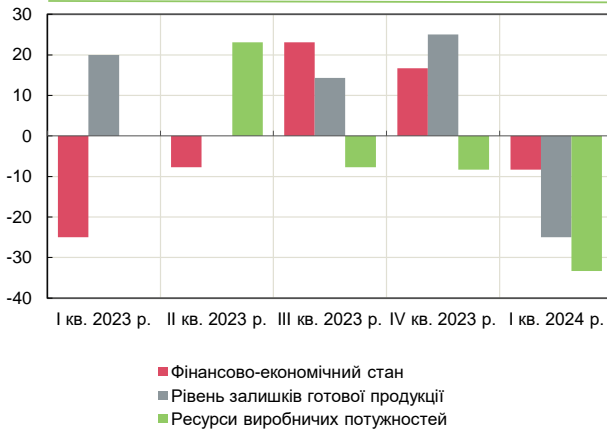
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які зумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

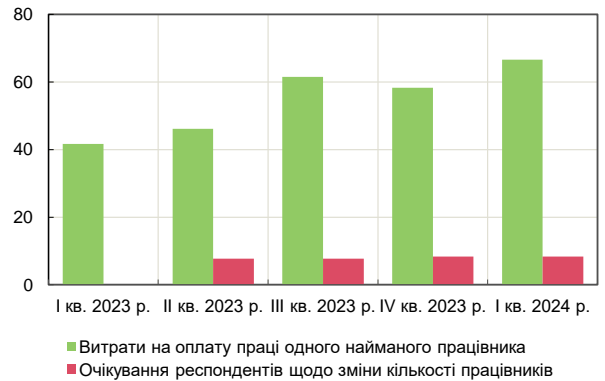
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати праці одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

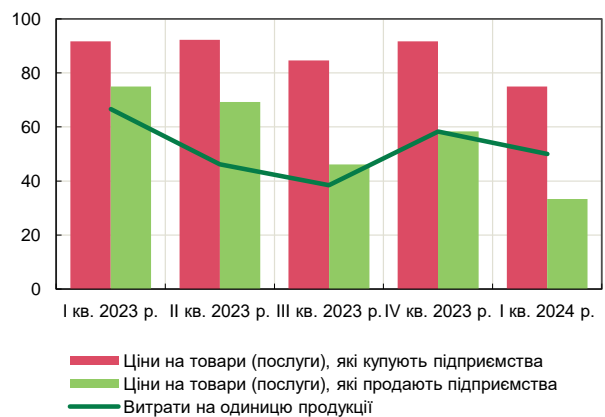
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

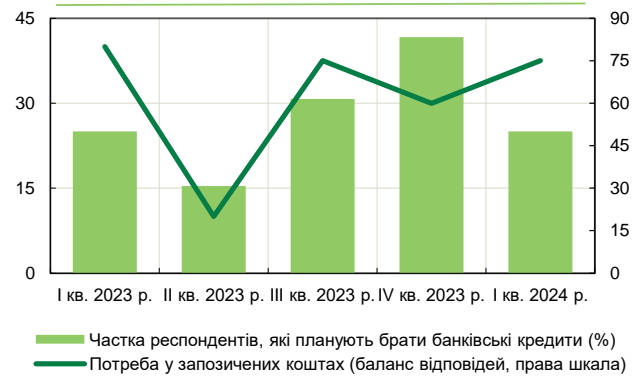
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

